

Arbejdsgivere og Arbejdere, saaledes at Regeringen, naar den ønsker Oplysninger — for at tage det Eksempel — maa henvende sig saavel til Arbejdsgivere som til Arbejdere, men ikke kan henvende sig paa noget Sted, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere i Fællesskab kunne tage saadanne Spørgsmaal under Overvejelse, som man ønsker overvejede. Her gaar det bedre, hvor der er Tale om Arbejderbeskyttelse og Værksted- og Fabriklovgivning, en Opgave, som ikke er af en saa særlig Beskaffenhed, som Ulykkesforsikringen var det. Jeg mener, at jeg tør anbefale at gaa ind paa Folketingets Forslag i saa Henseende, da, som sagt, ogsaa alle have sluttet sig til det i Folketinget. Lovgivningsmagten kan ikke have nogen Forpligtelse til senere at knytte en yderligere Lovgivning til Vedtagelsen af et saadant Arbejdsraad, men Lovgivningsmagten vil have Adgang til ved senere social Lovgivning at kunne benytte det, hvis man mener, at det egner sig dertil efter de til den Tid maaske gjorte Erfaringer. Og uden for Lovgivningen vil der, tvivler jeg ikke paa, oftere opstaa Forhold, hvor Tilstedeværelsen af et Arbejdsraad i Henhold til den bestaaende Lovgivning kunde virke til Befordring af den sociale Fred, som jo ligger os alle sammen paa Hjerte som en af de allerstørste, men tillige som en af de allervanskeligste Opgaver, vi have at løse.

Jeg har nu gennemgaaet Forslaget, som det er forelagt af Regeringen, kortelig angivet den bestaaende Lovgivnings Hovedpunkter og sagt, i hvilke Henseender det høje Folketing har ønsket indført Forandringer i Regeringens Forslag. Jeg skal derefter tillade mig at anbefale denne efter min Mening betydningsfulde Lov til dette høje Tings Velvillie, som jeg i øvrigt i Henhold til tidligere Erfaringer paa dette Omraade mener forud at være dette Lovforslag sikret.

Holger Petersen: Naar en Lov er bleven saa gammel som Loven af 1873, naar man ser hen til den aldeles forhavsende Udvikling, vor hjemlige Industri har taget i de forløbne Aar, og naar man tager i Betragtning, at der gør sig andre Synspunkter gældende nu, navnlig, som den ærede Minister sagde, i Retning af Sundhedsfordringer, er det naturligt, at en saadan Lov undergives en Revision. Men det er ogsaa naturligt, at en Lov, der griber saaledes ind i alle Forhold og berører saa mange forskellige Virksomheder, mod-

tages med en hel Del Betænkkelighed. Naar jeg skulde udtale mig om de Betænkkeligheder, jeg nærer ved det foreliggende Forslag, vilde jeg nævne den, at Loven absolut tilstræber en betydelig Indskrænkning i Børns Arbejde i industrielle Virksomheder. Jeg har spurgt andre, og jeg har spurgt mig selv: Er Fabrikarbejdet for Børn mere forkasteligt, mere demoraliserende eller mere sundhedsnedbrydende end andet Børnearbejde? Er der ikke forskellige Goder ved Børns Anvendelse i Fabrikvirksomheden? Vænnes Børnene ikke til Flid, til Lydighed, til Orden og til Renlighed? Og danner Arbejdet i en industriel Virksomhed ikke et godt Supplement til Opdragelsen i Skolen, under alle Omstændigheder et langt bedre end det at rende paa Gaden som Bydreng eller som Mælkedreng o. l.? Man kan vel sige, at Bydreng og Mælkedreng ere i frisk Luft, men naar de ofte hele Dage igennem maa gaa med vaade Fødder helt ud paa Aftenen, tror jeg ikke, det kan kaldes noget særlig sundt Arbejde. Det, jeg synes er uheldigt ved dette Lovforslag, er, at alle Virksomheder skæres over en Kam. Jeg mener, at der er stor Forskel paa Arbejdet i de industrielle Virksomheder, saa stor Forskel som mellem Nat og Dag. Der er Virksomheder, hvor der er megen Hvile under Arbejdet, hvor Hvilten maaske er en Fjerdedel af Arbejdstiden. — En anden Side, som jeg ikke kan lade ude af Betragtning, og som for mig har den allerstørste Betydning, er, at Retten til Arbejde indskrænkes. Hvorfor skal en Familie eller en stakkels Enke med en stor Børneflok være afskaaren fra at lade Børnene bidrage til at skaffe det daglige Brød? Hvorfor skulle de absolut være henviste til det løse og efter min Mening meget uheldige Arbejde som Bydreng o. lign.? Hvorfor skal en Enke, hvis hun ikke kan skaffe Børnene anden Beskæftigelse, henvises til Fattigvæsenet? Der er — det kan synes underligt, men der er virkelig altid stort Begær efter Børns Arbejde paa Fabrikker. Det synes dog at være et godt Bevis for, at det hverken er et ubehageligt Opholdssted eller et Sted, som Børnene ikke synes om. I de mange Tilfælde, hvor Forældrene ere borte fra Hjemmet og Børnene henviste til at drive hjemløse om paa Gader og Stræder, vil denne Lov ikke der bidrage til at forøge Antallet af vanartede og forbryderske Børn? Vil denne Lov ikke hvile tungt paa Staten, idet den skaffer forøgede Udgifter til Opdragelsesanstalter? Og hvad